

CENTRUM PRO ROZVOJ PÉČE O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ
CENTRE FOR MENTAL HEALTH CARE DEVELOPMENT

Konference „Aktuální trendy v péči o duševně nemocné“

Workshop pracovní skupiny pro tvorbu a zavádění metodiky záchytu časných psychiatrických stavů

11. dubna 2016, Vila Grébovka, Praha 2, 15 - 18 hodin

Zápis z workshopu

Účastníci: MUDr. Jan Beneš, Renata Fialová, MUDr. Zuzana Foitová, Jaroslav Hodboď, MUDr. Jan Lorenc, MUDr. Miroslav Pastucha, MUDr. Jan Stuchlík, Petr Šturma, DiS., Mgr. Jiří Šupa, Mgr. Pavel Říčan

Zahraniční hosté: Robert Leon Jorgensen a Sveinung Dybvig

1. Ředitel Centra pro rozvoj péče o duševní zdraví Pavel Říčan uvedl pracovní workshop o záchytech časných psychiatrických stavů do kontextu a vysvětlil zájem Centra o toto téma. V poslední době se zdá, že v ČR budou postupně vznikat centra duševního zdraví. Jednou z jejich funkcí má při tom být časná a včasná intervence u teprve rozvíjejícího se onemocnění tak, aby se předešlo hospitalizaci. I když někteří přítomní mají zkušenosti s poskytováním EI, neexistuje žádné sdílené know how ani metodika. Jednotliví účastníci workshopu, zástupci sociálních a zdravotních služeb pro lidi s duševním onemocněním, se představili a přiblížili svůj zájem o tuto problematiku a o účast v budoucí pracovní skupině.

2. Robert Leon Jorgensen představil norský systém záchytu časných psychiatrických stavů TIPS.

TIPS je služba založená na intervenci a léčbě vážných duševních nemocí, co nejdříve je to možné. Vznikla v 90. letech minulého století ve Stavangeru v Norsku. Cílem zavedení modelu TIPS bylo zejména snížit dobu trvání neléčené psychózy (DUP – Duration of Untreated Psychosis). Ukazuje se, že v časných stádiích psychózy jsou klienti více otevření a lépe spolupracují.

TIPS zahrnuje:

- Rozsáhlou informační a vzdělávací kampaň realizovanou prostřednictvím reklam v novinách, televize, brožur, letáků, zaměřených zejména na studenty středních škol, učitele, lékaře. Kampaň má za cíl jak změnu systému (detekce v raném stádiu nemoci), tak změnu chování lidí tak, aby chtěli sami vyhledat pomoc.

**Podpořeno grantem z Norska.
Supported by grant from Norway.**

CENTRUM PRO ROZVOJ PÉČE O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ
CENTRE FOR MENTAL HEALTH CARE DEVELOPMENT

- Vznik nízkoprahových týmů časné detekce a zřízení TIPS linky, kam může volat kdokoliv. V případě podezření na psychózu je zajištěn první kontakt a základní diagnostika (dotazník PANSS - škála pozitivních a negativních příznaků) do 24 hodin. Poté jsou klientům doporučeny další služby, případně jsou terénními týmy sami kontaktováni. Vlastní tým TIPS s nimi dále nepracuje.

Linka přijme okolo 600 telefonátů za rok, z nichž v cca 240 se jedná přímo o diagnostické rozhovory. Linku kontaktují spíše rodiče či zdravotníci, než sami pacienti.

Personální složení týmu:

5 osob na plný úvazek (psychiatrické sestry, psycholog, psychiatr – tým časné detekce) a další na částečný úvazek podílející se i na výzkumu (celkem 23 zaměstnanců)

Po zavedení TIPS došlo v průběhu 10 let k:

- postupné redukci DUP (z 26 týdnů v roce 1997 na 4 týdny v roce 2000)
- u pacientů se vyskytuje méně negativních symptomů nemoci, méně sebevražd
- pacienti se více věnují rodině, mají lepší vztahy, více přátel, lépe získávají práci

3. V čem je pro nás TIPS inspirativní, co je využitelné – otázky k zamyšlení:

- Specializovaný tým nebo součást centra duševního zdraví?
- Pouze detekce nebo je možné propojit s poskytováním služeb?
- Kompetence, odpovědnosti, týmová příslušnost, kapacita?
- Regionální příslušnost?
- Univerzalita x specializace.
- TIPS součástí jednoho CDZ ze čtyř nebo v každém CDZ jeden specialista?
- Jak zjistit DUP v regionu?